

HELWA BHALL-GHASEL

Nifhmu, nitolbu, ngħixu u nħabbru l-Kelma ta' Alla

L-ISKOP TAR-RIŻORSA

F'dawn il-paġni ssib siltiet bibliċi għal żewġ quddisiet marbuta mat-tema ta' din is-sena skolastika 2026-2027 "Flimkien-Togetherness". Din ir-riżorsa hija maħsuba biex isservi bħala għodda għall-formazzjoni biblika, spiritwali u liturġika fl-iskejjel. Fl-istess ħin tista' tintuża għall-preparazzjoni tal-lezzuri fil-quddiesa, għal laqgħat ta' Bible study, għal riflessjonijiet fi gruppi żgħar u għal mumententi ta' talb madwar il-Kelma ta' Alla.

Għal kull qari liturġiku, is-salm u l-Evanġelju, ir-riżorsa tgħin lil dawk li sa jaqraw il-Kelma ta' Alla:

- Jifhmu aħjar il-kuntest u l-messaġġ tas-silta
- Jiskopru t-tifsira ta' kliem u kunċetti bibliċi importanti
- Jirriflettu fuq kif il-Kelma tista' titqiegħed fil-prattika
- Jippreparaw ruħhom spiritwalment biex jisimgħu u jgħixu l-messaġġ li qed jiġi mħabbar;
- Jiżviluppaw ħiliet ta' proklamazzjoni biex il-Kelma ta' Alla tinqara b'ċarezza, dinjità u konvinzjoni waqt il-Liturġija

L-għan aħħari mhuwiex biss li wieħed jaqra t-test sagra b'mod tajjeb, iżda li jidhol fi djalogu miegħu, iħallih jittrasforma l-qalb tiegħu, u mbagħad iwasslu lill-oħrajn bħala Kelma ħajja. Hekk il-Kelma ta' Alla ssir mhux biss test li jinqara, iżda ikel spiritwali li jiġi milqugħ, meditat, mgħix u mħabbar fil-komunità Nisranija.

Imnejjja minn:

SEGRETARJAT
EDUKAZZJONI KATTOLIKA

ŻVILUPP
SPIRITWALI
FL-ISKEJJEL

MALTA BIBLE
FOUNDATION

Is-siltiet mill-Bibbja ttieħdu mir-raba' edizzjoni tat-traduzzjoni tal-Għaqda Biblika Maltija
©2020 Għaqda Biblika Maltija

Malta, 2026

Settjar: Claire Camilleri - Uffiċċju tal-Preżenza Digitali fi ħdan l-Arċidjoċesi ta' Malta.

GHALL-GRAZZJA TAL-IMĦABBA

QARI BIBLIKU

L-EWWEL QARI (RUM 12:3-13)

Kull wieħed minna hu membru tal-ieħor.

SALM RESPONSORJALI (SALM 85:9,11-12,13-14)

Il-Mulej jitkellem fuq is-sliem mal-poplu tiegħu.

L-EVANĠELJU (MT 18:15-20)

Jekk jisma' minnek, tkun irbaħt lura lil ħuk.

KUMMENTARJU FUQ L-EWWEL QARI

Wara li fil-kapitli ta' qabel tal-Ittra lir-Rumani San Pawl tkellem dwar is-salvazzjoni li jagħti Alla, f'Kapitlu 12 jispjega kif għandna ngħixu bħala Nsara. Il-ħajja ġdida fi Kristu tibda bl-umiltà. Kull don li għandna ġej minn Alla u għandna nużawh biex naqdu lill-oħrajn, mhux biex infittxu l-glorja tagħna. Pawlu jqabbel il-Knisja ma' ġisem. Kull membru għandu rwol differenti, imma kulhadd huwa importanti u għandu jagħti s-sehem tiegħu għall-ġid tal-komunità. Kemm jekk wieħed jgħalliem, imexxi, jaqdi, jagħti jew jinkoraġġixxi lill-oħrajn, kull don għandu valur. Imbagħad Pawlu juri kif għandha tkun l-imħabba Nisranija fil-ħajja ta' kuljum: irridu nkunu sinċieri, inħobbu u ngħinu lil xulxin, nipperseveraw, naqsmu mal-oħrajn u nilqgħu lill-barranin. Għalhekk, il-fidi tagħna ma għandhiex tibqa' biss fil-kliem. Trid tidher fil-mod kif ngħixu u nittrattaw lill-oħrajn. Id-doni li jagħtina Alla jsibu t-tifsira tagħhom meta nużawhom biex nibnu l-komunità u nuru l-imħabba ta' Alla b'mod konkret.

L-EWWEL QARI (RUM 12:3-13)

Qari mill-Ittra ta' San Pawl Appostlu lir-Rumani

Ħuti:

³Jiena ngħidilkom ilkoll bis-saħħa tal-**grazzja** li tani

Alla:

tippretendux li intom xi haġa aktar milli intom
kif għandu jkun!

Iżda kull wieħed minnkom **izomm ruħu ta' li hu**
skont il-qjies tal-fidi li tah Alla.

⁴Bħalma aħna għandna hafna membri f'ġisem
wieħed,

iżda mhux il-membri kollha għandhom l-istess
xogħol,

⁵hekk aħna ġisem wieħed fi Kristu
u kull wieħed minna membru tal-ieħor.

⁶Aħna għandna doni differenti,
skont il-grazzja li Alla tana;

jekk għandna d-don tal-**profezija**,
ħa nħaddmuh skont il-qjies tal-fidi;

⁷jekk għandna d-don tal-**ministeru**, ħa nservu;
min għandu d-don tat-tagħlim, ħa jgħallem;

⁸min id-don tat-thegġiġ, ħa jthegġeġ;
min id-don tat-tqassim, ħa jqassam b'idejh miftuħa;
min għandu l-awtorità fuq l-oħrajn, ħa jmexxi
bil-**herqa**;

min id-don tal-opri tal-ħniena, ħa jagħmel dan
bil-ferħ.

⁹Qisu li l-imħabba tagħkom ma tkunx wiċċ b'ieħor;
taħmlux il-ħażen; żommu mat-tajjeb.

¹⁰Hobbu lil xulxin bħal aħwa;
fittxu li tistmaw lil xulxin.

¹¹Tħallux il-**hrara** tagħkom tibred,
tħeġġu fl-ispirtu, aqdu lill-Mulej.

¹² Ifirħu bit-tama,
stabru fl-hemm,
itolbu bla waqfien.

¹³Aqsmu ġidkom mal-**qaddisin** li jinsabu fil-bżonn;
ilqgħu f'darkom lill-barranin.

Il-Kelma tal-Mulej
R/. Irroddu ħajr lil Alla

KIF TAQRA S-SILTA

*Ibda b'ton kalm u ta' tagħlim.
Pawlu qed jagħti gwida Prattika
lill-komunità Nisranija.*

Enfasizza fuq l-umiltà,
*li hija t-tema ewlenija ta' din
is-silta.*

Naqqas ftit il-veloċità tal-qari
*u enfasizza l-għaqda
tal-komunità minkejja d-diversità
tagħha.*

*Aqra b'mod ċar il-lista tad-doni.
Evita li tgħaġġel sabiex b'hekk kull
don jispikka.*

Hu pawża qasira.
*Hawnhekk hawn bidla fis-suġġett:
mid-doni spiritwali Pawlu jgħaddi
għall-imġiba Nisranija. Tul din
it-taqsima adotta ton ħelu u ta'
inkoraġġiment.*

Agħti l-istess piż lil kull frażi.
*Ir-ritmu jgħin biex il-messaġġ
jieħu l-ħajja.*

*Aqra l-aħħar parir b'konvinzjoni u
b'qalb ġeneruża.*

TIFSIRA TAL-KLIEM

Grazzja:

Don b'xejn li Alla jagħti lill-bniedem minħabba l-imħabba tiegħu, mhux għax il-bniedem jistħoqqlu.

Profezija:

Li titkellem f'isem Alla biex twassal lill-bniedem biex jisma', jifhem u jgħix skont ir-rieda tiegħu.

Ministeru:

Servizz jew qadi li persuna tagħti lill-oħrajn bħala parti mill-missjoni tagħha fil-Knisja.

Herqa:

Xewqa kbira u entużjażmu qawwi għall-fidi, għall-imħabba lejn Alla u għall-qadi tal-oħrajn.

Frara:

Fervur u passjoni qawwija li jqajmu lill-bniedem biex jaġixxi b'qalbu kollha.

Qaddisin:

Persuni li jappartjenu lil Alla u li, permezz tal-ħajja tagħhom, jippruvaw jgħixu skont ir-rieda tiegħu.

RIFLESSJONI SPIRITWALI GĦALIK

Dan il-qari jistedinna nagħrfu d-doni u r-responsabbiltajiet tagħna fil-Knisja u fis-soċjetà. Alla ta lil kull wieħed u waħda minna doni differenti, mhux biex inżommuhom għalina, imma biex nużawhom biex naqdu lill-oħrajn.

Pawlu jistedinna nkunu umli, nużaw id-doni tagħna b'generożità u nħobbu b'mod sinċier. Jistedinna wkoll nifirħu bit-tama, nipperseveraw fit-talb u ngħinu lil dawk li huma fil-bżonn.

Waqt li nisimgħu dan il-qari, nistgħu nistaqsu lilna nfusna:

- X'inhuma d-doni li tani Alla?
- Kif qed nuża d-doni li tani Alla?
- Kif nista' naqdi aħjar lill-oħrajn bi mħabba u ġenerożità?

SALM RESPONSORJALI

(SALM 85:9,11-12,13-14)

R/. Il-Mulej jitkellem fuq is-sliem mal-poplu tiegħu.

⁹Ha **nisma'** xi jgħid Alla;
il-Mulej **is-sliem** ixandar,
għall-poplu u l-ħbieb tiegħu,
u għal dawk li jafdaw fih. **R/.**

¹¹**It-tjieba u l-fedeltà jiltaqqgħu,
il-ġustizzja u s-sliem jitbewsu.**
¹²Il-fedeltà mill-art tinbet,
u l-ġustizzja mis-sema tixref. **R/.**

¹³**Il-Mulej** ukoll jagħti l-ġid tiegħu,
u **artna** tagħti l-frott tagħha.
¹⁴Il-ġustizzja quddiemu timxi,
u s-sliem fuq il-passi tiegħu. **R/.**

AKKLAMAZZJONI QABEL L-EVANĠELJU

(2Kor 5:19)

Hallelujah. **R/. Hallelujah**
Alla kien li ħabbej il-ħolqien miegħu nnifsu
permezz ta' Kristu,
u fdalna l-ministeru ta' din il-ħbiberija.
R/. Hallelujah

KIF TAQRA S-SILTA

Ibda b'ton kalm u b'kunfidenza
fi smigh attent ta' Alla.
Enfasizza l-kelma "sliem",
li hija ċentrali għall-messaġġ
tas-salm.

Aqra bil-mod u b'għaqal.
Din ix-xbieha sabiha jistħoqqilha
attenzjoni speċjali.
Waqqaf għal mument qasir il-qari
wara vers 11 b'tali mod li x-xbieha
użata thalli l-effett tagħha.

Ippronunzja b'ferħ u b'kunfidenza.
Is-salm jesprimi armonija bejn Alla
u l-poplu tiegħu.

KUMMENTARJU FUQ L-EVANGĠELJU

Fil-Kapitlu 18 tal-Evangġelju tiegħu, San Matthew ikellimna dwar kif għandna ngħixu flimkien bħala komunità Nisranija. Ġesù jgħallimna li meta xi hadd jagħmel xi haġa ħażina, l-għan mhuwiex li nikkastigawh, imma li ngħinuh jerga' jagħmel il-paċi ma' Alla u mal-oħrajn. L-ewwel, għandna nitkellmu miegħu bil-kwiet u waħedna, biex ngħinuh jifhem l-iżball tiegħu. Jekk ma jismax, nistgħu nitolbu l-għajnuna ta' persuni oħra. Dan jurina li għandna ngħidu l-verità, imma dejjem bl-imħabba. L-għan hu dejjem li l-persuna terġa' lura fil-komunità u jkollha relazzjoni tajba ma' Alla u mal-oħrajn. Ġesù jgħallimna wkoll li l-fidi tagħna ma ngħixuhiex waħedna. Aħna parti minn komunità, il-Knisja, u rridu ngħinu lil xulxin biex nimxu fit-triq it-tajba. Fl-aħħar, Ġesù jagħtina wegħda sabiħa ħafna: meta żewġ persuni jew aktar jingabru f'ismu, hu jkun magħhom. Għalhekk, meta nitolbu flimkien, niċcelebraw flimkien u ngħinu lil xulxin, Ġesù jkun magħna.

L-EVANĠELJU

(MT 18:15-20)

Qari mill-Evanġelju skont San Matthew

F'dak iż-żmien: Ġesù qal lid-dixxipli tiegħu:

¹⁵“Jekk ħuk jaqa’ f’xi **dnub**,
mur sibu waħdu u widdbu.

Jekk jisma’ minnek, tkun irbaħt lura lil ħuk.

¹⁶Jekk ma jismax, erġa’ mur
u **ħu miegħek wieħed jew tnejn oħra**,
biex kulma jingħad
jissaħħaħ bil-kelma ta’ żewġ **xhieda** jew tlieta.

¹⁷Jekk imbagħad anqas minnhom ma jkun irid
jisma’,
mur għid lill-knisja.

U jekk anqas mill-knisja ma jkun irid jisma’
zommu b’wieħed pagan u pubblikan.

¹⁸Tassew ngħidilkom,
li kulma torbtu fuq l-art ikun marbut fis-sema,
u kulma tħollu fuq l-art ikun maħlul fis-sema.

¹⁹Ngħidilkom ukoll li jekk tnejn minnkom fuq l-art
jgħollu leħinhom flimkien biex jitolbu xi ħaġa,
Missieri li hu fis-smewwiet, jagħtihielhom.

²⁰**Għax fejn tnejn jew tlieta jkunu miġbura f’ismi,**
hemm inkun jien f’nofshom.”

Il-Kelma tal-Mulej

R/. Tifħir lilek Kristu

KIF TAQRA S-SILTA

*Ibda b'ton kalm u mimli kompassjoni.
Ġesù qed jgħallem dwar
ir-rikonċiljazzjoni fi ħdan il-komunità.*

Enfasizza l-approċċ personali
*u rispettuż biex jiġu solvuti
n-nuqqasijiet u l-kunflitti. Kompl
aqra b'ħafna ħlewwa u b'tama. Dan
huwa r-riżultat mixtieq.*

Naqqas ftit il-veloċità tal-qari.
*Dan huwa wieħed mill-aktar versi
magħrufa u ta' faraġ f'din is-silta.*

*Aghmel pawża qasira qabel
u wara din l-istqarrija finali. Halli
li l-wegħda tal-preżenza ta' Kristu
tidwi fil-qalb tal-ġemgħa.*

TIFSIRA TAL-KLIEM

Dnub:

Fil-Bibbja, id-dnub mhuwiex biss li wieħed jikser liġi, imma wkoll li wieħed jitbiegħed minn Alla, jirrifjuta l-imħabba tiegħu jew jonqos milli jagħmel dak li hu tajjeb. Fl-Ebrajk u fil-Grieg, il-lingwi li bihom kienet miktuba l-Bibbja, il-kelma għal dnub għandha l-idea ta' "tiflel il-mira" jew "nuqqas tal-mira," bħal meta plejer tal-basketball jitfa' l-ballun lejn ix-xibka, imma ma jdaħħlux: ikun tilef il-mira.

Widdbu:

Meta tikkoreġi lil xi ħadd meta jieħu żball, u tgħinu jerġa' jimxi fit-triq it-tajba.

Xhieda:

Fil-Bibbja xhieda tfisser li persuna tgħid u tikkonferma dak li taf dwar Alla u Ġesù, u tgħaddi lill-oħrajn dak li hi taf jew esperjenzat. Kelma oħra għal xhieda hija "martri." Ħafna Nsara qalu min hu Ġesù anki billi taw ħajjithom għalih.

Knisja:

Hija l-komunità ta' dawk li jemmnu f'Ġesù. Tissejjaħ ukoll il-poplu ta' Alla. Il-kelma knisja tfisser "gremgħa" jew "grupp li dejjem jikber." Għalhekk, il-Knisja mhijiex biss il-bini fejn issir il-quddiesa, iżda fuq kollox hija l-komunità ta' ħafna persuni li jemmnu fi Kristu, jgħixu l-fidi flimkien u jwettqu l-missjoni tiegħu.

Pagan:

Fil-Bibbja, din hija referenza għal dawk li ma jemmnu f'Alla. Fit-Testment il-Ġdid, "pagani" spiss jirreferi għall-ġnus li ma kinux Lhud, u li kienu jsegwu reliġjonijiet li jkollhom allat oħra.

Pubblikan:

Dawn kienu grupp nies spiss disprezzati mil-Lhud, għax kienu jaħdmu għall-ħakkiema Rumani. Xi wħud minnhom kienu jieħdu flus aktar milli kien dovut. Għalhekk, il-kelma kienet marbuta ma' nies meqjusa bħala midinbin u mwarrbin mis-soċjetà. Madankollu, Ġesù kien jersaq lejn il-pubblikani u jiekol magħhom, u b'hekk wera li s-sejha għall-indiema u s-salvazzjoni kienet għal kulħadd (Mt 9:10-13).

Kulma torbtu fuq l-art ikun marbut fis-sema, u kulma tħollu fuq l-art ikun maħlul fis-sema:

Fil-Bibbja il-kliem "torbot" u "tħoll" jirreferi għal espressjoni Lhudija li tfisser li tgħid x'inhu tajjeb u x'mhuwiex tajjeb skont dak li jrid Alla, hekk kif imfisser fil-Kelma tiegħu. Għalhekk, mhijiex semplicement sistema ta' xi ħadd li jrid jikmanda, iżda responsabbiltà li tingħata lill-mexxejja tal-komunità biex jiggwidaw lill-poplu ta' Alla.

RIFLESSJONI SPIRITWALI GĦALIK

Dan l-Evangġelju jhegġiġna biex inkunu nies li ngibu l-paċi. Meta jkun hemm xi problema ma' xi ħadd, Ġesù ma jridniex niġġieldu u nkissru lil xulxin jew ninjoraw il-problema. Jgħallimna nitkellmu bil-kalma, bl-onestà u bl-imħabba, biex nerġġhu nagħmlu l-paċi.

Is-silta tfakkarna wkoll li l-fidi tagħna ngħixuha flimkien. Aħna għandna nieħdu ħsieb xulxin, ngħinu lil xulxin, naħfru lil xulxin u nitolbu għal xulxin. B'hekk inkunu tassew dixxipli ta' Ġesù.

Waqt li nisimgħu dan l-Evangġelju, nistgħu nistaqsu lilna nfusna:

- Meta jkolli problema ma' xi ħadd, jien lest li nagħmel l-ewwel pass biex nagħmlu l-paċi?
- Meta nitolbu flimkien, nemmen li Ġesù jkun verament magħna?

GHALL-GHAQDA TAL-QLUB

QARI BIBLIKU

L-EWWEL QARI (1 KOR 12:31 – 13:13)

Issa hawn fidi, tama u mħabba: il-kbira fosthom hi l-imħabba.

SALM RESPONSORJALI (SALM 100:1-2, 3, 4, 5)

Idħlu quddiem il-Mulej b'għana ferrieħi.

L-EVANĠELJU (ĠW 15:12-17)

Dan hu li nikkmandakom: li tħobbu lil xulxin.

KUMMENTARJU FUQ L-EWWEL QARI

Is-silta famuża ta' San Pawl meħuda mill-Ewwel Ittra lill-Korintin titkellem dwar l-imħabba. Pawlu jgħid li nistgħu nkunu tajbin ħafna f'ħafna affarijiet, imma jekk ma jkollniex l-imħabba, dawn kollha ma jiswew xejn. Nistgħu nkunu intelligenti, ikollna fidi kbira jew inkunu nafu nitkellmu tajjeb. Imma l-aktar ħaġa importanti hija li nħobbu lill-oħrajn. L-imħabba vera mhijiex biss dak li nħossu f'qalbna.

Hija wkoll dak li nagħmlu. Min iħobb:

ikun paċenzjuż;

ikun qalbu tajba;

ma jkunx superv;

jgħid il-verità;

jaħfer;

ma jaqtax qalbu mill-oħrajn.

Pawlu jgħallimna li d-doni u t-talenti li għandna mhux se jdumu għal dejjem.

Imma l-imħabba tibqa' għal dejjem. Pawlu jgħid ukoll li bħalissa ma nifhmux kollox dwar Alla. Huwa bħal meta nħarsu f'mera li mhix ċara. Imma għad jasal jum meta naraw lil Alla wiċċ imb wiċċ.

Fl-aħħar, Pawlu jgħidilna li jibqgħu l-fidi, it-tama u l-imħabba. Iżda l-akbar waħda minnhom hija l-imħabba.

Għalhekk, jekk irridu nkunu tassew ħbieb ta' Ġesù, l-iktar ħaġa importanti mhijiex kemm nafu jew kemm għandna talenti, imma kemm nafu nħobbu lill-oħrajn.

L-EWWEL QARI

(1 KOR 12:31 – 13:13)

**Qari mill-Ewwel Ittra ta'
San Pawl Appostlu lill-Korintin**

Ħuti:

³¹Intom ħabirku għal **doni** oġhla.

Imma jien nurikom triq li tgħaddihom ilkoll.

¹Li kont nitkellem bl-ilsna tal-bnedmin u tal-aṅgli
bla ma kelli l-imħabba,
kont inkun qisni strument tar-ram iżarżar
jew platti jčekčku.

²U kieku kelli d-don tal-profezija
u kont naf il-**misteri** kollha u l-għerf kollu,
kieku kelli l-fidi tiegħi sħiħa li nqanqal il-muntanji,
imma ma kellix imħabba,
jiena ma kont inkun xejn.

³U kieku kelli nqassam ġidi kollu fil-karità
u nagħti ġismi għall-ħruq
bla ma jkolli mħabba,
xejn ma jkun jiswieli ta' ġid.

⁴L-imħabba taf tistabar u tħenn;
l-imħabba mhijiex **għajjura,**
ma tintefaħx biha nfisha,
ma titkabbarx fuq l-oħrajn;

⁵ma tagħmilx dak li mhux xieraq;
ma tfittixx dak li hu tagħha,
xejn ma tinkorla;

ma żzommx f'qalbha għad-deni,
⁶ma tifraħx bl-ingustizzja,
imma tifraħ bil-verità;

⁷kollox tagħder, kollox temmen,
kollox tittama, kollox tissaporti.

⁸L-imħabba ma tintemm qatt.

Jgħibu l-profeziji,
jisktu l-ilsna,
jgħib l-għerf.

⁹Għalissa nafu biċċa,
u l-profezija tagħna hi nieqsa;

¹⁰imma meta jfegġ dak li hu sħiħ,
jgħib dak li hu nieqes.

KIF TAQRA S-SILTA

*Aqra b'kunfidenza. Pawlu sa
jwassal tagħlim importanti dwar
l-imħabba.*

**Aghmel pawża qasira qabel u wara
din is-sentenza.**

*Żomm ritmu kostanti f'dawn
l-eżempji. Enfasizza li kull don
mhuwa ta' ebda siwi mingħajr
l-imħabba.*

*Naqqas f'tit il-velocità tal-qari.
Aqra b'tali mod li kull kwalità
tal-imħabba tinstema' b'mod ċar.*

**Aghmel pawża qabel u wara
il-frażi ta' vers 8. Din fiha
l-messaġġ ewlieni tal-qari.
Kompli aqra b'ton riflessiv.**

¹¹Meta kont tarbija,
kont nitkellem ta' tarbija,
inħoss ta' tarbija,
naħseb ta' tarbija.
Meta sirt raġel
warrabt dak li hu ta' tarbija.

¹²Bħalissa naraw bħallikieku **f'mera, imċajpar,**
imma mbagħad naraw wiċċ imb wiċċ.

Issa nagħraf biċċa,
imbagħad nagħraf bħalma jien magħruf issa.

¹³Issa hawn **fidi, tama u mħabba,**
it-tlieta jibqgħu.

Il-kbira fosthom l-imħabba.

Il-Kelma tal-Mulej
R/. Irroddu ħajr lil Alla

KIF TAQRA S-SILTA

*Uża ton riflessiv hekk kif Pawlu
jitkellem dwaru hu u jikber u
jimmatura.*

Aqra b'mod riflessiv,
*filwaqt li tenfasizza l-kuntrast
bejn il-preżent u l-futur.*

Naqqas il-veloċità tal-qari
*u pproklama din is-sentenza finali
b'konvinzjoni. Hija l-qofol tal-qari.*

TIFSIRA TAL-KLIEM

Doni:

Biex nifhem il-kelma don irid nifhem il-kelma rigal għax hemm differenza importanti bejniethom, b'mod speċjali kif tfissirhulna l-Bibbja.

Rigal: Xi haġa li tingħata lil persuna biex tagħmilha ferħana jew bħala turija ta' mħabba. Jista' jkun oġġett, bħal ktieb jew rigal ta' għeluq is-sena. Hafna drabi, meta nirċievu rigal, aħna mistennija nagħtu rigal lura.

Don: Xi haġa li tingħata bħala grazzja jew barka, speċjalment kapaċità jew talent li persuna tirċievi biex tużaha għall-ġid ta' haddiehor. Id-don triċevih b'xejn, għax xi hadd iħobbok kif int u jridek aħjar.

Għalhekk, fil-Bibbja, "don" huwa aktar xieraq minn "rigal." Pereżempju, Alla jagħtina d-doni tal-Ispirtu s-Santu.

Misteri:

Realtà ta' Alla li ma nistgħux nifhmuha kollha, imma li tistedinna nersqu lejha u nidhlu aktar fil-fond fir-relazzjoni miegħu.

Għajjura:

Hija persuna li trid dak li għandu jew jikseb haddiehor, u tixtieq li jkollha dak li għandu hu. Fil-kuntest tal-Bibbja, l-għira hija attitudni li tista' twassal lill-bniedem biex ma jkunx kuntent bil-ġid tal-oħrajn u saħansitra jixtieq li jtilfuh.

Jgħibu l-profeziji:

Profezija hija messaġġ li Alla jagħti permezz ta' persuna biex iwassal lill-oħrajn il-kelma jew it-twissija tiegħu. Mhijiex bilfors tbassir tal-futur; hafna drabi hija kelma ta' Alla għall-preżent, biex ttejjeg, tikkoreġi jew tagħti tama. Il-kelma Griega tfisser il-fatt li titkellem f'isem Alla jew twassal il-messaġġ tiegħu. F'din is-silta, San Pawl jgħid li l-profeziji jgħibu, jgħifieri li d-don tal-profezija għandu żmien u mhux se jibqa' għal dejjem.

Jistku l-ilsna:

Xi hadd li għandu d-don tal-ilsna jfisser persuna titkellem b'lingwa li ma tkunx tafha b'mod naturali, bħal meta xi hadd li twieled Malta u jtkellem il-Malti b'mod naturali. Hawnhekk San Pawl qed jtkellem dwar "id-don tal-ilsna" bħala don spiritwali mogħti lil xi membri tal-komunità. F'xi każijiet, il-kliem ma kienx jinftehem mill-komunità u għalhekk Pawl jinsisti fuq il-hteġa tal-interpretazzjoni.

Jgħib l-għerf:

Hawn, San Pawl qed ifisser li l-għerf u l-għarfien tal-bniedem għandhom limitu u ma jibqgħux meħtieġa għal dejjem. Dak li nafu issa huwa biċċa żgħira, imma l-imħabba tibqa' għal dejjem.

F'mera, imċajpar:

Fi żmien San Pawl, il-mirja ma kinux magħmula mill-ħġieġ bħal dik tagħna llum. Kienu ġeneralment magħmula minn metall illustrat, bħal bronż, ram jew fidda. Għalhekk, ir-riflessjoni kienet tkun inqas ċara u kultant imċajpra, speċjalment jekk il-metall ma kienx illustrat sew.

Fidi, tama u mħabba:

Dawn it-tliet virtujiet (kwalitajiet) ewlenin tal-ħajja Nisranija, li jgħinu lill-bniedem jgħix fir-relazzjoni tiegħu ma' Alla u mal-oħrajn.

Il-fidi:

Li nemmnu f'Alla u nafdaw fih, anki meta ma narawx kolli b'għajnejna.

It-tama:

Li nistennew b'fiduċja dak li Alla jwiegħed, u nkomplu nħarsu 'l quddiem lejha. L-imħabba: li nħobbu lil Alla u lill-oħrajn b'mod ġenwin, billi nagħmlu l-ġid u nagħtu lilna nfusna.

Dak li nagħmlu għandu jsir bl-imħabba u mingħajr ma nfittxu tifhir jew suċċess. Ġesù jridna nkunu nies li ngħinu u nħobbu lill-oħrajn, bħalma jħobb Alla.

- Kif qed nuża t-talenti li tani Alla biex ngħin lill-oħrajn?
- Dak li nagħmel, nagħmlu tassew bl-imħabba?
- Fiex għandi bżonn nikber aktar biex inkun nista' nħobb aħjar lill-oħrajn?

SALM RESPONSORJALI

(SALM 100:1-2, 3, 4, 5)

R/. Idhlu quddiem il-Mulej b'għana ferrieħi.

¹**Għajtu bil-ferħ** lill-Mulej, nies kollha tal-art,
²aqdu bil-ferħ lill-Mulej,
idhlu quddiemu b'għana ferrieħi. **R/.**

³**Kunu afu li l-Mulej hu Alla,**
hu ħalaqna, u aħna tiegħu,
aħna l-poplu tiegħu u n-nagħaġ tal-mergħa tiegħu. R/.

⁴Idhlu b'għana ta' ħajr mill-bibien tiegħu,
bit-tifhir fil-btieħi tat-tempju tiegħu;
roddulu ħajr u bierku ismu! **R/.**

⁵Għax twajjeb il-Mulej,
għal dejjem it-tjieba tiegħu;
minn żmien għal żmien il-fedeltà tiegħu. R/.

Hallelujah. **R/. Hallelujah**
Insejħilkom ħbieb, jgħid il-Mulej,
għaliex kulma smajt mingħand Missieri jiena
għarrafthulkom.
R/. Hallelujah

KIF TAQRA S-SILTA

Ibda b'ton ferrieħi u li jilqa'.
Dan is-salm huwa għanja ta' tifhir.
Aqra bi ħlewwa, billi tistieden
lill-ġemgħa tiegħu sehem fl-ispirtu
tal-qima.

Enfasizza din l-istqarrija
ta' fidi u fiduċja f'Alla.

Naqqas ftit ir-ritmu u enfasizza
l-kura kollha mħabba ta' Alla
għall-poplu tiegħu.

Aqra b'enerġija u gratitudni.
Ix-xbieha hija ta' pellegrini resqin
lejn il-preżenza ta' Alla.

Ħalli dan il-kliem ta' tifhir jispikka
b'mod ċar.

Aqra bil-mod u b'qima. Din hija
r-raġuni ewlenija tas-salm għall-ferħ.

Għid din l-aħħar sentenza
b'kunfidenza u b'ċertezza.

KUMMENTARJU FUQ L-EVANGĠELJU

Is-silta mill-Evangġelju skont San Ġwann hija parti mill-kliem li Ġesù qal lid-dixxipli tiegħu waqt l-Aħħar Ċena. Ġesù kien jaf li dalwaqt se jbatu u jmut, u għalhekk tahom tagħlima importanti ħafna: “Hobbu lil xulxin kif ħabbejtkom jien.”

Ġesù ma jridx biss li nħobbu lil min iħobbna. Hu jridna nħobbu bħalma ħabbna hu.

Dan ifisser li nkunu lesti ngħinu, naħfru u nagħtu lilna nfusna għall-oħrajn.

Ġesù qal ukoll lid-dixxipli tiegħu: “Jiena sejjaħtilkom ħbieb.” Ma qishomx biss bħala qaddejja, imma bħala ħbieb tiegħu. Hu ried jaqsam magħhom dak li kien qed jagħmel u jurihom ir-rieda ta’ Alla.

Ġesù jfakkarhom ukoll li hu għażilhom u bagħathom biex jagħmlu l-ġid u jagħmlu frott li jibqa’. Dan il-frott jidher meta jgħixu bil-fidi, iħobbu lil xulxin u jgħinu biex jikbru l-komunitajiet Insara.

Għalhekk, is-silta tibda u tispiċċa bl-istess messaġġ: ħobbu lil xulxin. L-imħabba hija l-akbar rigal li jagħtina Ġesù, imma hija wkoll il-missjoni li jagħtina: ngħixu u nuru l-imħabba tiegħu lill-oħrajn.

L-EVANĠELJU (ĠW 15:12-17)

Qari mill-Evanġelju skont San Ġwann

F'dak iż-żmien: Ġesù qal lid-dixxipli tiegħu:

¹²"Dan hu l-**kmandament** tiegħi:

li tħobbu lil xulxin

kif tħabbejtkom jien.

¹³Hadd ma għandu mħabba akbar minn din:

li wieħed **jagħti ħajtu għal tħbiebu.**

¹⁴Intom tħbiebi,

jekk tagħmlu dak li jiena nikkmandakom.

¹⁵Ma nsejħilkomx aktar **qaddejja**,

għax il-qaddej ma jafx x'jagħmel sidu;

sejjaħtilkom **tħbieb**,

għaliex kulma smajt mingħand Missieri

jiena għarraftħukom.

¹⁶Mhux intom għażiltu lili,

imma **jien għażilt lilkom**, u **tħartkom**

biex tmorru tagħmlu l-frott

u l-frott tagħkom jibqa',

tħalli kulma titolbu lill-Missier f'ismi,

huwa jagħtihukom.

¹⁷**Dan hu li qiegħed nikkmandakom:**

li tħobbu lil xulxin."

Il-Kelma tal-Mulej

R/. Tifħir lilek Kristu

KIF TAQRA S-SILTA

Ibda b'ton ħelu imma awtoritattiv. Ġesù qed iwassal tagħlim ċentrali lid-dixxipli tiegħu.

Naqqas f'tit il-veloċità tal-qari. Enfasizza li l-imħabba ta' Ġesù hija l-mudell tal-imħabba Nisranija.

Aqra b'konvinzjoni. Din hija waħda mill-istqarrijiet ewlenin tas-silta.

Hu pawża qasira wara din is-sentenza ta' vers 13 biex il-ġemgħa tirrifletti fuq it-tifsira tagħha.

Aqra b'ton ħelu, filwaqt li tenfasizza kemm hi qrib ir-relazzjoni li Ġesù joffri.

Enfasizza l-inizjattiva ta' Ġesù u d-dinjità li jagħti lid-dixxipli tiegħu. *Kompli aqra b'kunfidenza, filwaqt li tenfasizza l-missjoni f'data lil dawk li jemmu.*

Ipproklama dan il-kmandament finali b'mod ċar u sempliċi. *Huwa jiġbor fih is-silta kollha.*

TIFSIRA TAL-KLIEM

Kmandament(i):

Alla jagħti lill-bniedem “kelma” biex jurih kif għandu jgħix. Fil-Bibbja il-kelma “kmandament” għandha wkoll it-tifsira ta’ “kelma” Alla ta lill-bniedem biex dan jisma’ u jgħix biha. L-Għaxar Kmandamenti, imsejħin ukoll l-Għaxar Kelmiet, jgħallmu lill-poplu kif jgħix f’relazzjoni ma’ Alla u mal-bniedem.

Qaddejja:

Qaddej għandu tifsira aktar profonda: huwa persuna li tagħti ruħha għas-servizz ta’ Alla u tal-oħrajn, b’umiltà, fedeltà u mħabba. Il-qaddej ma jfittix biss il-ġid tiegħu, imma jkun lest jagħmel ir-rieda ta’ Alla. Fl-Ebrajk, il-kelma qaddej tfisser ukoll ilsir. Madanakollu, fil-Bibbja “qaddej tal-Mulej” hija fuq kollox espressjoni ta’ unur, għax tindika persuna li tappartjeni lil Alla u ġiet imsejha biex twettaq il-missjoni tiegħu.

Ħbieb:

Il-ħbiberija hija relazzjoni li fiha wieħed jafda lill-ieħor, jaqsam miegħu ħsibijiet u ħajtu, u jkun lest jgħinu u jagħti lilu nnifsu għalih. Il-kelma Griega tfisser ukoll li dan il-ħabib huwa persuna maħbuba jew għaziża, u hija marbuta mal-idea tal-imħabba.

Jagħti ħajtu għal ħbiebu:

Hawnhekk Ġesù juri li l-ogħla forma ta’ mħabba hija dik li tagħti ruħha għall-ieħor mingħajr ma tfittex xejn lura. Din il-kelma titwettaq b’mod sħiħ fil-mewt ta’ Ġesù fuq is-salib.

Ħtartkom:

Hija l-għażla li Ġesù jagħmel tagħna biex nkunu tiegħu. L-għażla ta’ Ġesù mhijiex biss privileġġ, imma sejha għal missjoni: biex id-dixxipli jagħtu l-frott u jibqgħu fl-imħabba tiegħu.

RIFLESSJONI SPIRITWALI GĦALIK

Dan l-Evanġelju jgħinna nifhmu kemm Ġesù jhobbna. Hu mhux biss jgħidilna biex inhobbu lill-oħrajn, imma hu stess iħobbna l-ewwel u jsejħilna ħbiebu.

Ġesù jistedinna nuru l-imħabba tagħna mhux biss bil-kliem, imma wkoll b’dak li nagħmlu. Nistgħu nuru l-imħabba meta ngħinu, naqsmu ma’ ħaddieħor, naħfru u naqdu lil min għandu bżonn.

L-imħabba vera mhijiex biss dak li nħossu, imma tidher fl-għemejjel tagħna u fil-mod kif nittrattaw lill-oħrajn.

Waqt li nisimgħu dan l-Evanġelju, nistgħu nistaqsu lilna nfusna:

- Inħossni tassew ħabib ta’ Ġesù?
- Kif nista’ nuri aktar l-imħabba ta’ Ġesù fil-familja tiegħi?
- Kif nista’ nkun aktar ta’ għajjnuna u ta’ ġid għall-oħrajn?

[illegible]

